

Románia pénzügyi csomagja*

Bemutató

A pénzügyi csomag fogalma alatt mindazon pénzügyi és költségvetési vonatkozások értendők, amelyeket a csatlakozási tárgyalások feltételeznek a következő fejezetek esetében: Mezőgazdaság (7. fejezet), Regionális politika és a strukturális eszközök irányítása (21. fejezet) és Pénzügyi és költségvetési előirányzatok (29. fejezet).

A közösségi politikák megvalósítását célzó uniós programokat és tevékenységeket az Európai Unió költségvetéséből finanszírozzák. Arra való tekintettel, hogy több uniós projekt és tevékenység egy évnél hosszabb időtartamú, a pénzügyi fegyelem és a rendelkezésre álló finanszírozási keretekbe való illeszkedés érdekében középtávú „pénzügyi előirányzatot” dolgoznak ki. Ez a következő periódus (amely rendszerint hét év) költségvetési prioritásainak és az uniós költségek felső határának az előzetes meghatározását feltételezi, amely az érvényben levő metodológia (Agenda 2000) szerint nem haladhatja meg a közösségi össztermék 1,24%-át.

Az eddig végzett számítások szerint *Románia hozzájárulása 2007-ben az EU költségvetéséhez 800 millió euróra becsülhető.*

Az Agenda 2000 eredetileg a 6 állammal (Észtország, Magyarország, Csehország, Lengyelország, Szlovénia, Ciprus – a luxemburgi csoport: ezekkel az országokkal 1997-ben kezdték el a tárgyalásokat) történő bővítésre *42,6 milliárd euró költséget számolt, a 2004–2006-os időszakra szóló szerződésekkel.* Itt be kell vezetni a „ring fence” fogalmát, amely azt jelenti, hogy a régi 15 tagállam számára előirányzott összegeket nem lehet átcsoportosítani a bővítési költségekhez és fordítva, a bővítésre szánt összegeket nem lehet a tizenötök számára átutalni. Az Európai Tanács 2002 júniusában Sevillában tartott ülése igazolta a tíz állammal folytatott tárgyalások lezárását, amelynek értelmében a tíz állam csatlakozásával járó költségeket az Agenda 2000 által megállapított felső határ szerint (42,6 milliárd euró) szabták meg.

Románia és Bulgária pénzügyi csomagja

A pénzügyi csomagtervet az Európai Bizottság dolgozta ki 2004. február 10-én, azt megtárgyalta a tagországokkal, a Romániával folytatott tárgya-

* *Forrás:* http://www.mie.ro/Negocieri/Romana/despre_capitole/pachet_financiar/Pachetul%20financiar%20-%20dupa%20negociere.pdf

lások pedig 2004. június 4-én zárultak le, a 29. fejezetről – Pénzügyi és költségvetési előirányzatok – folytatott tárgyalások befejeztével.

A pénzügyi csomag kidolgozásának alapja a tagországok politikai elkötelezettsége volt, mely szerint a Romániával és Bulgáriával folytatott tárgyalások a 10 csatlakozó országgal folytatott tárgyalásokhoz képest nem lesznek diszkriminatívak, és ugyanazokat az elveket és metodológiákat fogják alkalmazni, mint a tizek pénzügyi csomagja kidolgozásakor, illetve amely szerint Románia és Bulgária nem lesznek a csatlakozás első évében nettó befizetők. Ennek következtében a Románia és Bulgária számára kidolgozott pénzügyi csomag hatályát 3 évre korlátozták. Románia és Bulgária pénzügyi csomagjának értéke a 2007–2009-es időszakra a szerződéskötésekre 15,3 milliárd euró, illetve a kifizetésekre 9,1 milliárd euró. Ez azt jelenti, hogy a jelzett időszakban Románia és Bulgária 15,3 milliárd euróra köthet szerződést, és ténylegesen 9,1 milliárd eurót költhet el (kifizetések) az Európai Unió alapjaiból. A 6,4 milliárd euró különbséget a 2009 utáni időszakban költhetik el. A Strukturális Alapok esetében például a következő szabály alkalmazandó: az n évben leszerződött összegeket fokozatosan, $n+2$ évben belül költik el (fizetik ki).

1. A mezőgazdaság vonatkozásában a tíz új tagállamhoz hasonlóan bevezették a fokozatos közvetlen kifizetéseket tíz éves időszakra, a 15 tagországnak 2007-re kiutalt közvetlen kifizetések 25%-ából indulva ki.

A Romániának megítélt közvetlen kifizetések összege a három évre 881 millió euró. Ez az összeg nem feltételez társfinanszírozást az állami költségvetésből. A 732 millió euró értékben a piaci intézkedésekre megítélt összeg szintén nem feltételez társfinanszírozást. Az összegeket 2007-től kezdik el kiutalni, évekre arányosan leosztva. Az első pillérbe foglalt intézkedések finanszírozását teszi lehetővé: kiadásokat, exportköltségek térítését, készlethalmazást. Készpénzingadozást feltételez, amelyet „phasing-in” ütemezéssel elosztanak a három évre. Nem feltételez társfinanszírozást az állami költségvetésből.

A vidékfejlesztésre elkülönített összeg 2,308 milliárd euró érték= szerződést jelent a három év alatt. Az állami költségvetésből történő társfinanszírozás 25%. Ezen alapok megítélési metodológiájának megfelelően az n évben leszerződött összegeket $n+2$ évben belül kell elkölteni. Például a 2009-ben leszerződött összegeket 2009, 2010 és 2011 során költik el. A második pillérbe foglalt intézkedések finanszírozását teszi lehetővé: az előrehozott nyugdíjazást, a környezetbarát mezőgazdaságot, a vidéki környezet vonzóvá tételét a fiatalok számára, a vidéki turizmust, a szolgáltatásokat stb. A 2007–2009-es időszakban Románia 3,921 milliárd eurót fog kapni a mezőgazdaságra, amelyhez körülbelül még további 800 millió euró adódik a Strukturális Alapokból.

2. A strukturális és kohéziós alapok a régiók közötti egyenetlenségek csökkentését és a gazdasági és szociális fejlődést célozzák meg. A strukturális és kohéziós alapokból az Európai Unióval folytatott tárgyalások eredményeként megállapított összeg 5 973 millió euró. Ezek az összegek társfinanszírozást feltételeznek az állami költségvetésből. A három éves leosztás fokozatos lesz abból a feltevésből kiindulva, hogy Románia fogadóképessége javulni fog. Ebben az esetben is érvényes a szabály: az n évben leszerződött összegeket $n+2$ éven belül kell elkölteni.

	Teljes összeg 2007–2009-re (millió euró)
Leszerződött összegek	
Mezőgazdaság	3 921
Strukturális eszközök	5 973
Belpolitika	800
Adminisztratív költségek	242,2
Teljes leszerződött összeg	10 936
Kifizetésekre szánt összeg	6.100 millió euró

A Strukturális Alapokból elkülönített összegek esetében az unió a projektek értékének maximum 75%-át finanszírozza. A Kohéziós Alapból elkülönített összegek esetében az unió a projektek értékének maximum 80%-át, különleges esetekben maximum 85%-át finanszírozza.

3. Belpolitika. Romániának körülbelül 800 millió euró jutna a meglévő politikákra és az intézményfejlesztésre. A meglévő politikák különböző területeken kidolgozott közösségi programok, amelyek közül a legfontosabbak: kutatás és technológia-fejlesztés, transzeurópai szállítási hálózatok, oktatás, szakképzés, ifjúság, munkapiac és technológiai innováció, környezet, kultúra, audio-vizualitás. Ezek többéves programok, amelyek négytől hét évig tartó időszakot foghatnak át. Az alapokra való jogosultság megítélése – a projektek kiválasztása – úgy történik, hogy mindegyik állam elküldi a projekteket azokon a területeken, amelyekben érdekelt, és ha ezeket a projekteket az Európai Bizottság jónak találja és jóváhagyja, az EU költségvetéséből kapnak finanszírozást. Az Agenda 2000 alapján a tagjelölt országok már 2000-től részt vehettek ezekben a közösségi programokban, azzal a feltétellel, hogy kifizetik a részvételi hozzájárulást.

Románia jelenleg a következő programokban vesz részt: 6. Keretprogram (kutatás, fejlesztés és Euratom, 2002–2006), Leonardo da Vinci II (2000–2006), Econtent (2001–2005), Socrates II (2000–2006), Kultúra 2000 (2000–2004), Fiscalis (2003–2007), Vállalkozási és Vállalkozói Prog-

ram (2001–2005), a büntetőügyekben folytatott rendőrségi és igazságügyi együttműködésről szóló AGIS keretprogram (2003–2007), Life III (2000–2004).

A csomag tartalmaz még adminisztrációs – fordítási és tolmácsolási – költségekre elkülönített alapokat megközelítőleg 242,2 millió euró értékben. (Ezeket az összegeket nem utalják át ténylegesen Romániának, hanem kiadásként jegyzik az EU költségvetésében.)

Románia pénzügyi csomagja 2007–2009-re

Az összegeket illetően, amelyekből Románia a 2010–2013-as időszakban részesülni fog, az Európai Parlament és az Európai Tanács fog dönteni, amikor (2005 végén) véglegesítik a 2007–2013-as időszakra vonatkozó új pénzügyi előirányzatot. A csatlakozási szerződés aláírását követően Románia megfigyelőként vehet majd részt ezeken a tárgyalásokon.

Az új pénzügyi előirányzatra vonatkozó javaslat

Ugyancsak 2004. február 10-én az Európai Bizottság előterjesztette az Európai Parlamentnek az EU új, a 2007–2013-as időszakra vonatkozó pénzügyi előirányzatát.

Az erre az időszakra megállapított célkitűzéseknek megfelelően (a lisszaboni célkitűzés: tartós fejlődés, fenntartható gazdasági fejlődéssel és az unión belüli gazdasági és szociális különbségek felszámolásával) a Bizottság által javasolt költségstruktúra a prioritást a kohéziós politikának adja, az uniós régiók közötti gazdasági és szociális eltérések csökkentése és a szegényebb régiók támogatása érdekében.

A Bizottság javaslata 344 milliárd euró támogatást tartalmaz a kohéziós politikára, a 2007–2013-as időszakra. Ebből az összegből Romániának 2007–2009-ben körülbelül 6 milliárd eurót különítenének el (a pénzügyi csomagban feltüntetett strukturális és kohéziós alapoknak megfelelően). A 2010–2013-as időszakban minden további évben legfeljebb a nemzeti összjövedelem 4%-ának megfelelő összegű támogatást utalhatnak ki. Ezek az összegek azonban a 2005-ös év folyamán kerülnek nyilvánosságra, az új pénzügyi előirányzatnak az Európai Tanács és az Európai Parlament általi jóváhagyását követően.

A 2007-2013-as időszak pénzügyi előirányzatára vonatkozó uniós javaslat

Leszerződött összegek	Teljes összeg 2007-2013-ra (millió euró)	Százalékarány
1. Tartós fejlődés, amelyből:	477 665	46,6%
1.1 Versenyképesség a gazdasági fejlődés és a foglalkoztatottság érdekében	132 755	
1.2 Kohézió a gazdasági fejlődés és a foglalkoztatottság érdekében	344 910	
2. A természeti erőforrások megőrzése és menedzselése, amelyből	404 655	39,5%
Mezőgazdaság piaci intézkedések és közvetlen kifizetések	301 070	
3. Állampolgárság, szabadság, biztonság és igazságügy	18 505	1,8%
4. Az EU mint globális partner	95 590	9,3%
Adminisztrációs költségek	28 620	2,8%
Leszerződött összegek összesen	1 025 035	100%
Kifizetésre kerülő összeg	928 700	

Fordította: Incze Éva